

EVALUAREA NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a VI-a
Anul școlar 2018 - 2019

Matematică și Științe ale naturii
TEST 2

Județul/sectorul Bihor

Localitatea Oradea

Unitatea de învățământ Colegiul Național „Emameiil Gojdu”

Numele și prenumele elevei/elevului Maxim Marcel

Clasa a VI-a A

Băiat

Fată

Vizită la Centrul de Transfuzie Sanguină din București

În săptămâna dedicată activităților de tip „Școala altfel”, elevii unei școli și-au propus să viziteze Centrul de Transfuzie Sanguină din București.

În activitatea sa, Centrul de Transfuzie Sanguină din București are două obiective majore: asigurarea zi de zi a cantității necesare de sânge în spitale și asigurarea unui sânge de maximă securitate și calitate.

Pentru a răspunde la cerințele 1 – 5, citește următorul text:

În timpul vizitei, elevii au aflat că, pentru a deveni donator de sânge, o persoană adultă trebuie să aibă puls regulat, cuprins între 60 și 100 de bătăi pe minut. Pornind de la această informație, patru dintre elevi au fost curioși să-și măsoare pulsul și înălțimea. Datele obținute au fost înregistrate în tabelul următor.

	<i>Alina</i>	<i>Bogdan</i>	<i>Claudia</i>	<i>Dragoș</i>
Pulsul (bătăi/minut)	65	70	75	80
Înălțimea (cm)	145	160	155	168

1. Cod (se completează de către profesor):

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Conform informațiilor din tabel, pulsul lui Dragoș este egal cu:

- a) 75 bătăi/minut
- b) 80 bătăi/minut
- c) 145 cm
- d) 168 cm

2. Cod (se completează de către profesor):

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Conform informațiilor din tabel, înălțimea Alinei este mai mică decât înălțimea lui Bogdan cu:

- a) 10 cm
- b) 15 cm
- c) 145 cm
- d) 205 cm

$$h_{\text{Bogdan}} - h_{\text{Alina}} = 160 \text{ cm} - 145 \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

3. Cod (se completează de către profesor):

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Unitatea de măsură în care este exprimată înălțimea elevilor, în tabel, este:

- a) milimetrul
- b) metrul
- c) centimetrul
- d) minutul

4. Cod (se completează de către profesor):

4. Elevii au aflat că, la fiecare bătaie a inimii, sângele este pompat prin aortă cu viteza medie de aproximativ 40 cm/s. Calculează durata deplasării sângelui prin aortă pe o distanță de 5 cm. Exprimă rezultatul în milisecunde.

$$v = \frac{\Delta x}{\Delta t} \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta x}{v}, \text{ unde: } \begin{cases} v = \text{viteza (m/s)} \\ \Delta x = \text{deplasarea (m)} \\ \Delta t = \text{durata deplasării (s)} \end{cases}$$

Numeric:

$$v = 40 \frac{\text{cm}}{\text{s}} = 40 \cdot 0,01 \frac{\text{m}}{\text{s}} = 0,4 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$
$$\Delta x = 5 \text{ cm} = 5 \cdot 0,01 \text{ m} = 0,05 \text{ m}$$
$$\Delta t = \frac{0,05 \text{ m}}{0,4 \frac{\text{m}}{\text{s}}} = \frac{0,05}{0,4} \text{ s} = 0,125 \text{ s}$$

$\Delta t = 125 \text{ ms}$

5. Cod (se completează de către profesor):

5. Șeful laboratorului clinic de hematologie a făcut, printre elevii participanți, o testare privind documentarea lor despre compoziția și rolul sângelui. Elevii au răspuns mai multor sarcini de lucru, ca de exemplu indicarea răspunsului corect la următoarea cerință. Răspunde și tu la această cerință!

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

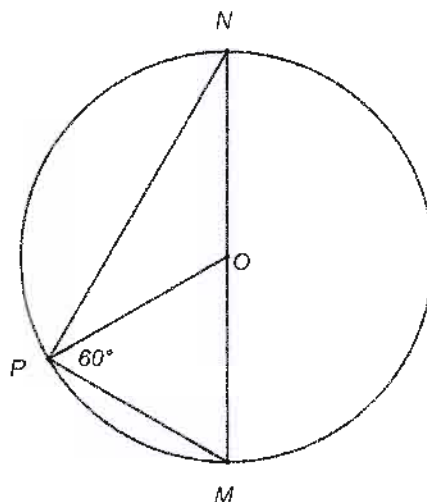
Este adevărată următoarea afirmație despre componentele sângelui:

- a) eritrocitele au rol în transportul gazelor respiratorii
- b) leucocitele sunt fragmente de celule, lipsite de nucleu
- c) plasma sângelui are culoare roșie
- d) trombocitele sunt celule cu un nucleu

Pentru a răspunde la cerințele 6 – 10, citește următorul text:

Pentru realizarea vizitei la Centrul de Transfuzie Sanguină din București, elevii au stabilit trei puncte de întâlnire M , N și P , în funcție de mijlocul de transport folosit. Studiind harta, au descoperit că cele trei puncte de întâlnire sunt situate pe un cerc.

Cercul este reprezentat în figura alăturată. Centrul cercului este punctul O , MN este diametru al cercului, iar punctul P este situat pe cerc, astfel încât $\sphericalangle MPO = 60^\circ$. Raza cercului este de 3 cm.

6. Cod (se completează de către profesor):

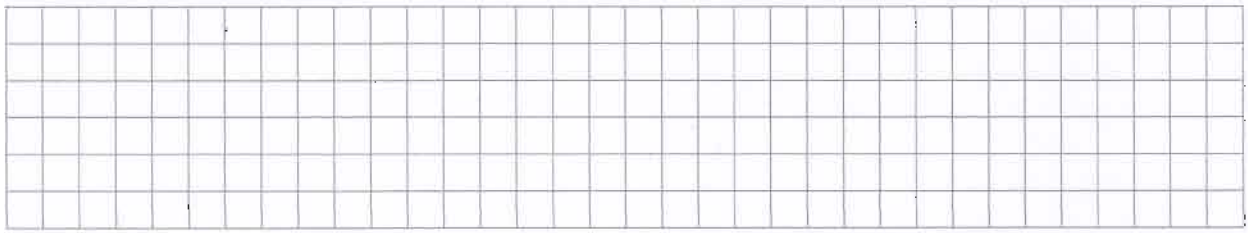
6. Calculează lungimea diametrului MN .

Eie $r =$ raza cercului și $D =$ diametrul cercului
 $D = 2 \cdot r$, unde $r = 3$ cm
 $MN = 6$ cm

7. Cod (se completează de către profesor):

7. Determină măsura arcului mic \widehat{NP} .

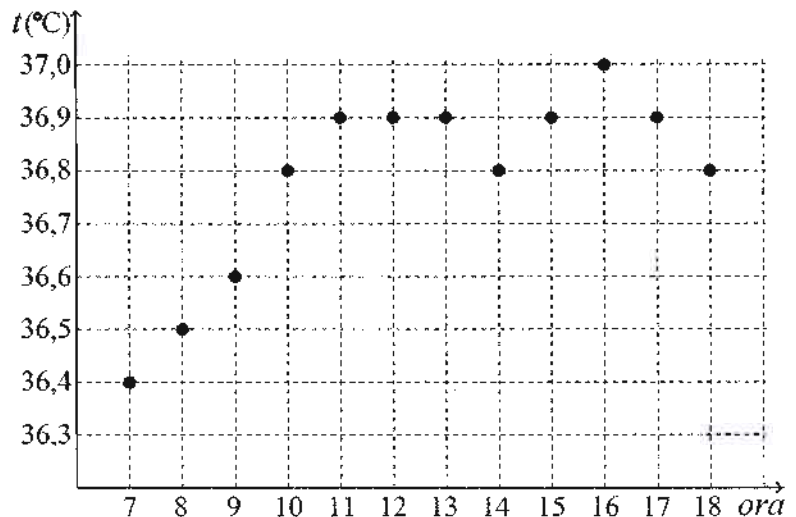
$m(\widehat{NP}) = m(\widehat{NOP}) = m(\widehat{NOM}) - m(\widehat{POM})$
 $m(\widehat{NOM}) = 180^\circ$, fiind un unghi drept
 $m(\widehat{POM}) = 60^\circ$, deoarece putem demonstra că $\triangle POM$ este un triunghi echilateral.
 $\left\{ \begin{array}{l} PO = MO = r \Rightarrow \triangle POM = \text{isoscel} \\ \Rightarrow \sphericalangle P = \sphericalangle M \Rightarrow m(\sphericalangle M) = 60^\circ \\ \Rightarrow m(\widehat{POM}) = 180^\circ - m(\sphericalangle P) - m(\sphericalangle M) \\ \Rightarrow m(\widehat{POM}) = 60^\circ \Rightarrow \triangle POM = \text{echilateral} \end{array} \right.$
 $m(\widehat{NP}) = 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ$

8. Cod (se completează de către profesor):

8. Elevii au aflat că temperatura corpului uman se modifică de-a lungul unei zile. Bogdan și-a măsurat temperatura din oră în oră, pe parcursul unei zile. În diagrama alăturată este reprezentată evoluția temperaturii lui Bogdan de la ora 7 la ora 18.

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Temperatura lui Bogdan la ora 15 a fost mai mare decât temperatura de la ora 9 cu:

- a) $0,3^{\circ}\text{C}$
- b) $3,0^{\circ}\text{C}$
- c) $6,0^{\circ}\text{C}$
- d) $36,9^{\circ}\text{C}$

9. Cod (se completează de către profesor):

9. În timpul vizitei, elevii au răspuns și altor întrebări adresate lor de către angajați ai laboratorului de hematologie.

Asociază fiecare vas de sânge din coloana A cu o cameră a inimii în care se deschide vasul respectiv, din coloana B. Scrie litera corespunzătoare în spațiul punctat din dreptul fiecărei cifre a coloanei A. O cameră a inimii nu permite nicio asociere.

Coloana A	Coloana B
d. 1. arteră aortă	a) atriu drept
b. 2. venă pulmonară	b) atriu stâng
a. 3. venă cavă	c) ventricul drept
	d) ventricul stâng

10. Cod (se completează de către profesor):

10. Ajungând în sala de conferințe a instituției, elevii au fost impresionați de faptul că aceasta este foarte luminoasă și că este decorată cu numeroase plante de un verde intens, bine crescute și îngrijite. Precizează o consecință a scăderii intensității luminii asupra plantelor verzi. Motivează răspunsul dat.

Scăderea intensității luminii asupra plantelor verzi duce la scăderea randamentului de fotosinteză, ceea ce duce la diminuarea procesului de creștere a plantelor.

Pentru a răspunde la cerințele 11 - 15, citește următorul text:

Elevii au aflat care sunt etapele de parcurs în cazul unui potențial donator: deplasarea la centru, identificarea donatorului, triajul medical și apoi recoltarea propriu-zisă. Ei au aflat multe informații interesante despre modul de recoltare a sângelui pentru transfuzii.

11. Cod (se completează de către profesor):

11. Unuia dintre profesori i-a fost recoltată o cantitate de 450 ml de sânge. El a observat că, în primele 3 minute i-a fost recoltată 40% din întreaga cantitate de sânge recoltată, în următoarele 2 minute i-a fost recoltată $\frac{8}{45}$ din întreaga cantitate de sânge recoltată, restul fiind recoltat în ultimele 5 minute. Calculează câți mililitri de sânge i-au fost recoltați în ultimele 5 minute.

notăm cu X = cantitatea totală de sânge recoltat

X_1 = cantitatea de sânge recoltată în primele 3 minute

X_2 = cantitatea de sânge recoltată în următoarele 2 minute

X_3 = cantitatea de sânge recoltată în ultimele 5 minute

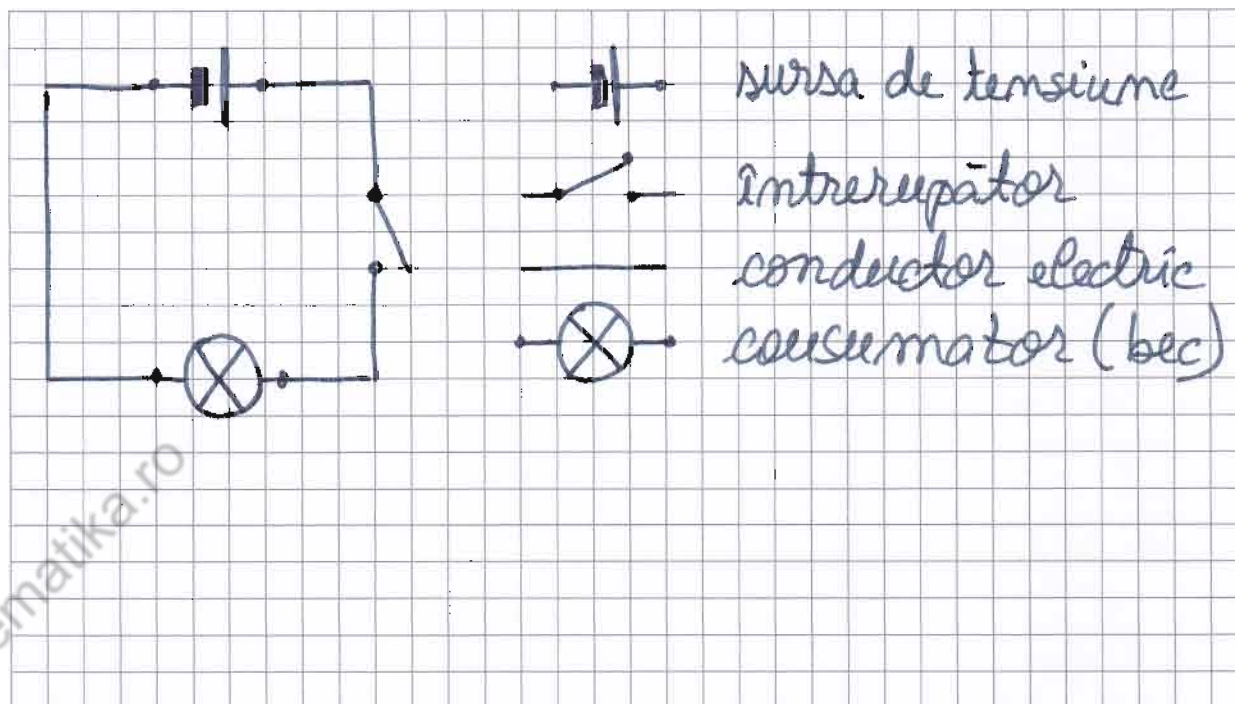
$$\left. \begin{array}{l} X = X_1 + X_2 + X_3 \\ X_1 = 40\% \cdot X \\ X_2 = \frac{8}{45} \cdot X \end{array} \right\} \Rightarrow X_3 = X - X_2 - X_1$$

$$\Rightarrow X_3 = X \cdot \left(1 - \frac{8}{45} - \frac{40}{100} \right)$$

$$\Rightarrow X_3 = X \cdot \left(1 - \frac{8}{45} - \frac{18}{45} \right) \Rightarrow X_3 = \frac{19}{45} \cdot X \Rightarrow X = 190 \text{ ml}$$

12. Cod (se completează de către profesor):

12. Donarea sângelui poate fi realizată și în centrele mobile de recoltare. Pentru buna iluminare a spațiului în care se recoltează sângele, se folosește un bec alimentat de la o sursă de tensiune. Folosind simbolurile elementelor de circuit, desenează schema unui circuit electric alcătuit dintr-o sursă de tensiune electrică, un bec, conductoare de legătură și un întrerupător.

13. Cod (se completează de către profesor):

13. Un moment interesant al vizitei l-a reprezentat informarea despre condițiile pe care trebuie să le cunoască și să le respecte cei care doresc să devină donatori de sânge. Elevii au aflat că există un ghid al donatorului de sânge. Una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un donator de sânge este să nu sufere de anumite boli.

Precizează un argument în favoarea respectării acestei condiții de către donatorii de sânge.

Una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească donatorul de sânge este aceea să nu prezinte boli infecțioase (exemplu hepatita B). Această boală se transmite prin sânge și în acest caz persoanele care au nevoie de sânge s-ar îmbolnăvi dacă li s-ar face transfuzie.

14. Cod (se completează de către profesor):

14. Densitatea sângelui uman este de $1060 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$. Calculați masa a 5 litri de sânge (volumul de sânge din corpul unui adult obișnuit). Exprimă rezultatul în kilograme.

notăm cu: $\left\{ \begin{array}{l} \rho = \text{densitatea corpului} \quad \left(\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \right) \\ m = \text{masa corpului} \quad (\text{kg}) \\ V = \text{volumul corpului} \quad (\text{m}^3) \end{array} \right.$

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow m = \rho \cdot V$$

$$\text{Se știe că } 1 \text{ l} = 1 \text{ dm}^3 = (0,1 \text{ m})^3 = \frac{1}{1000} \text{ m}^3$$

$$\Rightarrow 5 \text{ l} = \frac{5}{1000} \text{ m}^3$$

Numeric:

$$m = \left(1060 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \right) \cdot \left(\frac{5}{1000} \text{ m}^3 \right) = \frac{5300}{1000} \text{ kg}$$

$$m = 5,3 \text{ kg}$$

15. Cod (se completează de către profesor):

15. Elevii clasei a VI-a au aflat că pot deveni donatori de sânge după vârsta de 18 ani. Ei și-au exprimat admirația pentru cei care înțeleg să salveze vieți donând o parte din sângele lor.

Elevii știu că transfuzia de sânge nu se poate realiza în orice condiții.

Precizează o regulă de respectat în realizarea unei transfuzii de sânge. Motivează răspunsul dat.

Globulele roșii ale donatorului să aibe o concentrație între anumite limite. Dacă hemoglobina donatorului este mai mică decât limita minimă admisă în ghidul donatorului, după ce ar dona sânge donatorul ar deveni anemic, ar avea amețeli și senzație de slăbiciune.

FELICITĂRI, AI AJUNS LA SFÂRȘITUL TESTULUI!